

Topboek!

Sommige boeken zijn tijdloos: hoe oud ze ook zijn, je moet ze lezen, omdat de inhoud ervan zo waardevol is voor je werk. Deze keer de must-reads van Jelle Koopman, onderwijskundig beleidsmedewerker bij het Gomarus College en gedragsspecialist bij Rakis Trainingen, en Mirjam de Vos, stamgroepleider en begeleider plusgroep bij jenaplanschool 't Praathuis in Culemborg én nieuw redactielid van 'Beter Begeleiden'.

Handelingsgericht werken in het voortgezet onderwijs

Noëlle Pameijer, Tanja van Beukering, Alyce Zandbergen,
Magda van der Wulp – Acco (2012) – € 28,35

door Jelle Koopman

Wanneer is een onderwijs- en/of opvoedingsboek top? Wanneer je er wat aan hebt. Beter: wanneer de leerling er wat aan heeft. Theorie en praktijk gaan dan hand in hand. In die praktijk heb ik 'Handelingsgericht werken in het voortgezet onderwijs' er regelmatig bij gepakt. Ik gebruikte het in allerlei functies: als leraar/

mentor, ondersteuningscoördinator, leidinggevende, onderwijskundig adviseur. De laatste jaren vaak in combinatie met boeken als 'EDI 2.0' (vertaald door Schmeier, 2020), 'En wat als we nu weer eens gewoon gingen lesgeven' (Naaijens & Bootsma, 2020) of 'Handboek professionele schoolcultuur' (Galenkamp & Schut, 2018). Een boek staat immers nooit op zichzelf. Waarom is 'HGW in het VO' dan toch favoriet? Ten eerste, omdat het pedagogiek én didactiek omarmt. Afstemmen op leerlingen sluit bijvoorbeeld goede – klassikale – instructie niet uit, sterker: die blijkt vaak juist nodig. Leraar (en mentor) doen ertoe: als persoon én hun vakmanschap. Het doelgericht en cyclisch werken aan steeds een beetje beter, het samen doen, het reflectief handelen en het betrekken/waarderen van de omgeving zijn uitgangspunten die bijna tien jaar na publicatie nog altijd actueel zijn. Verder verbindt dit boek het onderwijs-personeel (OP) en onderwijsondersteunend personeel (OOP). Deze verbinding is nog steeds noodzakelijk, als je kijkt naar wat leerling/klas én leraar nodig hebben. Dit boek helpt je goed naar je eigen handelen te kijken, met het doel dat te verbeteren. Als je steeds beter wordt in het omarmen van feedback, zorgt dat voor motivatie, plezier, vakmanschap en niet onbelangrijk: leren.

Anders vasthouden

Wouter Hart – Management IMPACT (2017)
€ 29,90

door Mirjam de Vos

Op de achterflap staat: 'Het gaat niet om loslaten, maar om anders vasthouden.' Dat sprak mij direct aan. Regelmatig hoor ik mensen zeggen dat je moet durven loslaten, maar loslaten is ontzettend moeilijk! In 'Anders vasthouden' geeft Wouter Hart negen sleutels voor het werken 'vanuit de bedoeling'. Negen sleutels die de lezer helpen om anders vast te houden.

Aan de hand van metaforen, verhalen en praktijkvoorbeelden neemt de auteur de lezer mee in zijn verhaal. Een principe uit sleutel vier dat mij erg aanspreekt is het Van, Naast en Met de ander-principe. Wanneer bijvoorbeeld een leerling, ouder of collega bij mij komt met een probleem, heb ik de neiging het direct op te lossen. 'Ik zou het zo en zo aanpakken ...' Maar van wie is nu eigenlijk het probleem? Hart stelt dat de kans op een passende en duurzame oplossing toeneemt wanneer je het probleem eerst Van de ander laat zijn – gun de ander zijn probleem. Vervolgens ga je Naast de ander staan: je verdiept je in de belevingswereld van de ander. Wat heeft hij nodig bij het oplossen van het probleem? De laatste stap is Met de ander(en): je werkt met elkaar aan een oplossing. Het gaat uiteindelijk niet om dé oplossing, maar om optimaal oplossend vermogen. Dat kan dan weer gebruikt worden wanneer de hulpvrager tegen een volgend probleem aanloopt. Een inspirerend boek voor iedereen die werkzaam is in een (onderwijs)organisatie en de stap wil maken naar werken 'vanuit de bedoeling'.